

Početna Stranica > ... > Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje > Nasljeđivanje > Nasljeđivanje > Germany

Nasljeđivanje

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Njemačka

Ovaj informativni članak sastavljen je u suradnji s [Rat der Notariate der EU](#) (Vijeće javnih bilježnika Europske unije, CNUE).

1 Na koji se način može sačiniti raspolaganje imovinom zbog smrti (oporuka, zajednička oporuka, ugovor o nasljeđivanju)?

Oporuka se može sastaviti u dva oblika: kao vlastoručna oporuka ili kao javna oporuka.

Vlastoručnu oporuku mogu sastaviti samo osobe koje imaju 16 ili više godina (članak 2229. stavak 1. njemačkog Građanskog zakonika (*Bürgerlichen Gesetzbuchs* (BGB))) i oporučitelj je mora u cijelosti vlastoručno napisati i potpisati. Ako je oporuka napisana na pisaćem stroju ili na računalu, ako nedostaje potpis ili ako je diktirana (npr. na audiovrpcu), nije valjana i zbog toga iz ostavine mogu nasljeđivati samo zakonski nasljednici ako ne postoji druga valjana oporuka s drukčijim imenovanjem nasljednika. Iznimno je važno i da oporučitelj u svrhu dokazivanja potpiše oporuku punim imenom i prezimenom kako ne bi došlo do zabune oko identiteta osobe koja je sastavila oporuku. Naposljetku, svakako se preporučuje da se u oporuci navede kad i gdje je sastavljena. To je važno jer se prethodna oporuka može u cijelosti ili djelomično opozvati novom oporukom. Ako u jednoj oporuci ili čak objema oporukama nedostaje datum, često nije moguće utvrditi koja je novija, pa stoga i valjana.

Bračni i registrirani partneri mogu vlastoručno sastaviti i zajedničku oporuku. U tom slučaju oba partnera moraju zajedno potpisati oporuku koju je sastavio jedan od bračnih ili registriranih partnera ili koju su sastavila oba partnera.

Ako želite izbjeći pogreške u sastavljanju oporuke, trebali biste sastaviti javnu oporuku (takozvanu javnobilježničku oporuku). To znači da se oporuka usmeno iznosi javnom bilježniku, koji je potom napismeno bilježi ili se vlastoručno sastavlja i napismeno dostavlja javnom bilježniku.

Ugovor o nasljeđivanju sklapa se kod javnog bilježnika uz obveznu istodobnu nazočnost obiju stranaka.

2 Treba li ga registrirati i na koji način?

Kako bi se izbjegao rizik od skrivanja ili gubitka vlastoručne oporuke ili opasnost od zaborava nakon smrti osobe, često se savjetuje (ali nije obvezno) da se oporuka preda na čuvanje lokalnom sudu (*Amtsgericht*) ili da se službeno pohrani. Javnobilježnička oporuka uvijek se službeno pohranjuje. Isto vrijedi za ugovor o nasljeđivanju, osim ako ugovorne stranke nisu izričito izjavile da ga neće službeno pohraniti. U potonjem se slučaju isprava umjesto toga pohranjuje kod javnog bilježnika. Oporuke i ugovore o nasljeđivanju koji su službeno pohranjeni treba otvoriti nakon smrti osobe koja je sastavila raspolaganja *mortis causa* u njima (u zakonu se ta osoba naziva „oporučitelj“ (*Erblasser*)).

Od 1. siječnja 2012. službeno pohranjene isprave elektronički se upisuju u središnji upisnik oporuka (*Zentrales Testamentsregister*) u Saveznoj komori javnih bilježnika (*Bundesnotarkammer*). Upisuju se samo pojedini

potrebne za pronalazak isprave o raspolaganju *mortis causa* u slučaju smrti (pojediniosti potrebne za utvrđivanje službene pohrane). Sadržaj isprave o raspolaganju *mortis causa* ne upisuje se u središnji upisnik oporuka. U slučaju raspolaganja *mortis causa* koja su sastavljena prije tog datuma i službeno pohranjena relevantni se podaci iz lokalnih ureda prenose u upisnik.

Savezna komora javnih bilježnika vodi registar obavijesti o svim smrtnim slučajevima u zemlji i o njima obavještava depozitorij preminulih osoba i mjerodavni ostavinski sud (*Nachlassgericht*) radi otvaranja raspolaganja *mortis causa* koja su službeno pohranjena kako bi obavijestila jesu li raspolaganja registrirana, o kojim je raspolaganjima riječ i gdje su službeno pohranjena.

3 Postoje li ograničenja slobode raspolaganja imovinom zbog smrti (npr. nužni dio)?

Rodbinu je moguće razbaštiniti oporukom. Međutim, oduvijek se smatralo nepravednim da nadživjeli bračni drug, djeca i unuci ili roditelji (koji bi bili zakonski nasljednici da nema oporučnog raspolaganja) ne dobiju ništa u nasljedstvo. Budući da je preuzimanje obostrane odgovornosti u istospolnim zajednicama službeno priznato i pravno uspostavljeno, isto vrijedi i za nadživjele partnere u registriranim istospolnim zajednicama. Stoga se zakonom toj usko definiranoj skupini osoba jamči tzv. obvezni dio (*Pflichtteil*). Korisnici obveznog dijela imaju pravo protiv nasljednikâ podnijeti zahtjev za isplatu novčanog iznosa u visini polovine vrijednosti zakonskog dijela.

Na primjer: oporučiteljicu su nadživjeli suprug (s kojim je živjela u zajednici stečene imovine, *Güterstand der Zugewinnngemeinschaft*) (u kojoj svaki bračni drug zadržava vlasništvo nad svojom imovinom, ali povećanje kombinirane neto vrijednosti bračnih drugova tijekom braka dijeli se jednako) i kći. Oporučiteljica je u oporuci imenovala supruga kao jedinog nasljednika. Ostavina vrijedi 100 000 EUR. Omjer za izračun obveznog dijela kćeri iznosi $\frac{1}{4}$ (a njezin zakonski dio iznosi $\frac{1}{2}$; isto kao i dio supruga koji je živio s oporučiteljicom u zajednici stečene imovine). Iznos na koji ona ima pravo izračunava se množenjem omjera obveznog dijela s vrijednošću ostavine u trenutku nasljeđivanja. To znači da kći može tražiti od supruga obvezni dio u iznosu do 25 000 EUR ($\frac{1}{4} \times 100\,000$ EUR).

Oporučitelj ne može onemogućiti potraživanje obveznog dijela dodavanjem korisnika obveznog dijela u oporuku tako da mu pritom dodijeli manje od polovine njihova zakonskog dijela. U takvim slučajevima korisnik obveznog dijela ima pravo na dodatni iznos kako bi se njegov obvezni dio izjednačio s polovinom vrijednosti zakonskog dijela (*Pflichtteilsergänzungsanspruch*).

Na primjer: oporučitelj je u svojoj oporuci nasljednicima imenovao svoju suprugu (s kojom je živio u zajednici stečene imovine) i kćer. Odredio je da bi supruga trebala naslijediti $\frac{7}{8}$, a kći $\frac{1}{8}$ njegove ostavine. Ostavina vrijedi 800 000 EUR. Omjer za izračun kćerina obveznog dijela jest $\frac{1}{4}$ (tj. 200 000 EUR). Budući da je dio oporuke i ionako bi trebala naslijediti 100 000 EUR ($\frac{1}{8}$ od 800 000 EUR), ona stoga ima pravo na dodatni iznos za pokrivanje manjka (100 000 EUR).

Zahtjevi za isplatu obveznog dijela moraju se podnijeti u roku od tri godine otkad je mogući korisnik obveznog dijela postao svjestan nasljeđivanja i raspolaganja koje nije povoljno za njega, a najkasnije trideset godina od nasljeđivanja.

Nasljednici mogu tražiti odgodu potraživanja obveznog dijela ako bi trenutačno namirivanje potraživanja moglo na njih izrazito nepravedno utjecati. U zakonodavstvu se kao primjer navodi situacija u kojoj bi se morao prodati obiteljski dom. Svejedno treba uzeti u obzir interese osoba koje imaju pravo na obvezni dio. Odgoda znači da se obvezni dio ne mora odmah isplatiti. Sud za svaki pojedini slučaj odlučuje koliko se može odgoditi isplata obveznog dijela i kad je potrebno dati jamstva u vezi s potraživanjem obveznog dijela.

4 Tko nasljeđuje i koliko u slučaju izostanka raspolaganja imovinom zbog smrti?

Ako nema oporuke ili ugovora o nasljeđivanju, primjenjuju se pravila o zakonskom nasljeđivanju.

U skladu s njemačkim zakonom o nasljeđivanju nasljednicima se smatraju samo srodnici, odnosno osobe koje

imaju iste roditelje, bake i djedove ili prabake i pradjedove kao i umrla osoba, te osobe koje s oporučiteljem dijele više daljih zajedničkih predaka. Prema toj definiciji srodnici stečeni brakom ne smatraju se srođnicima u tom smislu i nisu uključeni u zakonsko nasljeđivanje. To su, primjerice, punica, svekrva, zet, poočim, pokćerka, ujna od bračnog druga, ujak od bračnog druga, strina od bračnog druga, stric od bračnog druga, teta od bračnog druga, tetak od bračnog druga itd. Tomu je tako jer nemaju zajedničke pretke s oporučiteljem.

Obiteljski odnos može proizići i iz posvojenja (u dječjoj dobi). Tim se postupkom stvara punopravni zakonski obiteljski odnos između djeteta i posvojitelja i između djeteta i rodbine posvojitelja sa svim povezanim pravima i obvezama. Stoga posvojena djeca u načelu imaju ista prava kao i biološka djeca (mogu se primjenjivati posebni uvjeti ako su posvojena djeca punoljetna).

Bračni drugovi iznimka su od načela da nasljeđuju samo srodnici (*Verwandtenerbfolge*). Iako obično nisu u srođstvu i zato nemaju zajedničkih predaka, oni svedno imaju pravo na vlastiti udio u nasljedstvu bračnog druga. Ako su bračni drugovi razvedeni, nemaju pravo na nasljedstvo. To se u određenim uvjetima primjenjuje i na bračne drugove koji još nisu razvedeni, ali su u postupku razvoda.

Prema zakonu o nasljeđivanju registrirani partneri imaju ista nasljedna prava kao i bračni drugovi. Međutim, ne postoji zakonsko nasljedno pravo u slučaju drugih oblika zajedničkog života.

Zakon o nasljeđivanju za srodnike

Nemaju svi srodnici jednaka nasljedna prava. Srodnici su zakonom podijeljeni na nasljednike različitih redova.

Prvi nasljedni red

Nasljednici prvog nasljednog reda samo su potomci umrle osobe, odnosno djeca, unuci, praunuci i slično.

Izvanbračna djeca zakonski su nasljednici svojih majki i očeva i njihovih srodnika. Iznimka su slučajevi u kojima je oporučitelj preminuo prije 29. svibnja 2009., a izvanbračno dijete rođeno je prije 1. srpnja 1949.

Ako se pronađe osoba iz ove skupine posebno bliskih srodnika, ni jedan dalji srodnik ne dobiva nikakav udio u nasljedstvu.

Na primjer: oporučitelj ima samo jednu kćer i brojne nećake. Nećaci ne nasljeđuju ništa.

Djetetova djeca (tj. unuci, praunuci i slično) mogu obično naslijediti nešto samo ako su njihovi roditelji već umrli ili su se sami odrekli nasljedstva.

Na primjer: umrlu su osobu nadživjeli jedna kći i troje unuka sina koji je već umro. Kći dobiva polovinu nasljedstva, a unuci moraju dijeliti drugu polovinu, odnosno polovinu koju bi inače naslijedio njihov otac. To znači da svaki unuk ili unuka nasljeđuje $\frac{1}{6}$ nasljedstva.

Drugi nasljedni red

Nasljednici drugog nasljednog reda roditelji su umrle osobe i njihova djeca i djeca njihove djece, odnosno braća i sestre te nećaci oporučitelja. I ovdje vrijedi pravilo da djeca roditelja oporučitelja nasljeđuju samo ako su roditelji oporučitelja već umrli. Djeca u tom slučaju nasljeđuju udio pokojnog oca ili majke.

Srodnici iz drugog nasljednog reda mogu nasljeđivati samo ako nema srodnika iz prvog nasljednog reda.

Na primjer: oporučitelja su nadživjeli nećakinja i nećak. Sestre i roditelji oporučitelja već su umrli. Nećakinja i nećak stoga nasljeđuju po pola ostavine.

Treći i daljnji nasljedni redovi

U kategoriju trećeg nasljednog reda spadaju bake i djedovi i njihova djeca te djeca njihove djece (teta, ujak, stric, bratić/sestrična itd.), a kategorijom četvrtog nasljednog reda obuhvaćeni su pradjedovi i prabake i njihova djeca i djeca njihove djece i tako dalje. Nasljeđivanje na temelju zakona zasniva se na istim pravilima koja se primjenjuju na prethodno navedene nasljedne redove. Međutim, nakon četvrtog nasljednog reda, ako su potomci bake i djedova već umrli, sljedeći po redu više nisu potomci tih potomaka, nego u tom slučaju jedini nasljednik

postaje osoba koja je najbliži srodnik (u tom trenutku dolazi do prelaska s rodbinskog sustava nasljeđivanja (*Erbfolge nach Stämmen*, koji uključuje spuštanje svakom linijom (*parentela*) od određenog pretka dok se ne pronađe nasljednik) na sustav reda odnosa (*Gradualsystem*, koji uključuje pronalazak najbližeg srodnika na temelju stupnjeva srodstva)).

Uvijek se primjenjuje sljedeće pravilo: dovoljno je da je živ samo jedan srodnik iz prethodnog reda da bi bili isključeni svi mogući nasljednici sljedećega reda.

Bračni drugovi i registrirani partneri

Bez obzira na bračnoimovinski režim koji se primjenjuje, nadživjeli bračni drug ili registrirani partner smatraju se zakonskim nasljednicima i imaju pravo na $\frac{1}{4}$ ostavine zajedno s potomcima i na $\frac{1}{2}$ ostavine zajedno s rodbinom drugog nasljednog reda (tj. roditeljima, braćom i sestrama, nećacima ili nećakinjama oporučitelja) i s bakama i djedovima.

Ako su bračni drugovi ili registrirani partneri živjeli u okviru „zajednice stečene imovine” (taj je sustav zadan osim ako su se bračni drugovi dogovorili oko drugog sustava vlasništva u okviru predbračnog ili poslijebračnog ugovora), navedeni se udio povećava za $\frac{1}{4}$. Isto vrijedi za registrirane partnere.

Ako nema srodnika prvog i drugog nasljednog reda, kao ni djedova ni baka, nadživjeli bračni drug / registrirani partner dobiva cijelo nasljedstvo.

Na primjer: oporučitelja su nadživjeli supruga (s kojom je živio u okviru zajednice stečene imovine) i roditelji. Supruga dobiva $\frac{3}{4}$ ($\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$), a roditelji, kao nasljednici drugog nasljednog reda, dobivaju po $\frac{1}{8}$ ostavine. Osim toga, ako su ostali nasljednici srodnici iz drugog nasljednog reda, kao u ovom slučaju, ili djedovi i bake, supruga dobiva ono što se na njemačkom naziva *Großer Voraus*, odnosno povlašteno pravo, koje u većini slučajeva obuhvaća sve kućanske predmete i vjenčane poklone (ako su ostali nasljednici srodnici iz prvog nasljednog reda, nadživjeli bračni drug kao pravni nasljednik ima pravo na te predmete samo u mjeri u kojoj su mu potrebni za vođenje kućanstva).

Zakonsko pravo države na nasljedstvo

Ako oporučitelj nema bračnog druga ili registriranog partnera i ako se ne mogu pronaći njegovi srodnici, zakonski je nasljednik država. Njezina je odgovornost uvijek ograničena na imovinu koja čini ostavinu.

Dodatne informacije, uključujući informacije o raspolaganju *mortis causa*, pravu na obvezni dio i zakonskom nasljeđivanju, dostupne su u brošuri *Erben und Vererben* (Nasljeđivanje i ostavina), koju je izdalo Savezno ministarstvo pravosuđa, a kojoj se može pristupiti (isključivo na njemačkom jeziku) na [internetskoj poveznici](#).

5 Koje je tijelo nadležno:

5.1 u slučajevima nasljeđivanja?

U načelu su pitanja nasljedstva u djelokrugu ostavinskog suda lokalnog suda posljednjeg uobičajenog boravišta oporučitelja u Njemačkoj.

5.2 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nasljedstva?

Od ostavine se odriče podnošenjem izjave ostavinskom sudu. Izjava se sastavlja pred ostavinskim sudom koji je bilježi ili se podnosi nakon ovjere javnog bilježnika (za dodatne pojedinosti vidjeti odjeljak 8.).

Izjavu o prihvaćanju ne treba podnijeti ni u kojem posebnom obliku i nije potrebno potvrditi primitak. Sam istek roka za odricanje dovoljan je znak prihvaćanja.

5.3 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju legata?

Legat ili zapis prihvaćaju se ili odriču podnošenjem izjave osobi koja je zadužena za legat/zapis. Ta osoba može biti nasljednik ili legatar (*Untervermächtnis*).

5.4 za primanje izjave o odricanju ili prihvaćanju nužnog dijela nasljedstva?

U njemačkom zakonu o nasljeđivanju nije predviđena izjava o prihvaćanju ili odricanju od obveznog dijela.

6 Kratak opis postupka rješavanja nasljedstva sukladno nacionalnom zakonu, uključujući likvidaciju ostavine i raspodjelu imovine (time su uključeni podaci o tomu je li postupak nasljeđivanja pokrenuo sud ili neko drugo nadležno tijelo po službenoj dužnosti)“

Otvaranje oporuke

Oporuku (ispravu o raspolaganju *mortis causa*) dostavljenu sudu, odnosno preuzetu iz službene pohrane, ostavinski sud otvara po službenoj dužnosti nakon smrti oporučitelja. Nasljednici se o tome službeno obavještavaju.

Postupak izdavanja potvrde o nasljeđivanju

Potvrdu o nasljeđivanju izdaje ostavinski sud i u njoj je navedeno tko je nasljednik, koji je opseg njegova nasljednog prava i, ako je primjenjivo, može biti propisano daljnje nasljeđivanje ili izvršenje oporuke. U skladu s njemačkim zakonom o nasljeđivanju nasljednik ili nasljednici odmah postaju zakonski nasljednici oporučitelja, u načelu sa svim pravima i obvezama (načelo univerzalnog nasljeđivanja ili univerzalnog prijenosa imovine (*Gesamtrechtsnachfolge*)). Na potvrdi o nasljeđivanju može biti navedena samo ostavina, udio korisnika i ograničenja raspolaganja u skladu sa zakonom o nasljeđivanju; ne može se navesti pojedinačna imovina. Navođenje pojedinačne imovine nije potrebno jer se nasljednici, ako ih ima više, automatski smatraju zajedničkim vlasnicima, sa svim pravima i obvezama oporučitelja. Ostavinski sud na zahtjev izdaje potvrdu o nasljeđivanju. Podnositelj zahtjeva mora dokazati da su svi zakonom propisani podaci točni ili mora dostaviti zakonsku izjavu da nema osnova za sumnju u točnost podataka. Podnositelj zahtjeva može dati zakonsku izjavu osobno kod javnog bilježnika ili na sudu, osim ako nije zakonom savezne države propisano da to mogu rješavati samo javni bilježnici.

Izdavanje Europske potvrde o nasljeđivanju (*Nachlasszeugnis*):

Postupak izdavanja Europske potvrde o nasljeđivanju uređen je Zakonom o međunarodnom nasljeđivanju (*Internationale Erbrechtsverfahrensgesetz*). Europska potvrda o nasljeđivanju vrijedi u gotovo svim zemljama Europske unije (ne vrijedi u Danskoj i Irskoj). Izdaje se i na zahtjev ostavinskog suda u obliku ovjerene preslike ograničenog roka valjanosti. Glavni je cilj potvrde pojednostavnjenje podjele ostavine unutar EU-a. Prema načelu univerzalnog nasljeđivanja, sa svim pravima i obvezama oporučitelja, u Europskoj potvrdi o nasljeđivanju u skladu s njemačkim pravom ne navodi se pojedinačna imovina (za više informacija vidjeti odjeljak o potvrdi o nasljeđivanju). Ako je oporučitelj u trenutku smrti imao pravo na nepokretnu imovinu u drugoj državi članici, prema njemačkom pravu u Europskoj potvrdi o nasljeđivanju bit će navedeno da će se sva prava i obveze u vezi s tom nepokretnom imovinom odmah i bez iznimke prenijeti na zakonske nasljednike. Prilikom prijenosa takve imovine nije potrebno, a ni moguće, navoditi pojedinosti o nekretnini u Europskoj potvrdi o nasljeđivanju.

Podjela imovine

Ako postoji više nasljednika ostavine, ona postaje zajednička imovina zajednice nasljednika. Stoga sunasljednici mogu zajednički raspolagati samo pojedinim stavkama ostavine, primjerice u svrhu prodaje automobila oporučitelja ako više nije potreban. Moraju i zajednički upravljati nasljedstvom. To često prouzrokuje poteškoće, posebno ako nasljednici žive daleko jedni od drugih i ne mogu se dogovoriti. „Prisilna zajednica“ (*Zwangsgemeinschaft*) obično je vrlo nezgodna i svaki nasljednik može u načelu tražiti ukidanje zajednice podjelom ostavine. Najvažnija je iznimka u tom slučaju kad oporučitelj u svojoj oporuci predvidi da se ostavina ne može dijeliti određeno vrijeme, primjerice kako bi obiteljsko poduzeće moglo nastaviti s poslovanjem.

Ako je oporučitelj imenovao izvršitelja, on je odgovoran za podjelu ostavine. Ako izvršitelj nije imenovan, nasljednici moraju imovinu podijeliti sami. U tu svrhu dopušteno im je tražiti pomoć javnog bilježnika. Ako se nasljednici ne uspiju dogovoriti iako su imenovali javnog bilježnika kao posrednika, jedina je preostala mogućnost poduzeti pravne mjere.

7 Kada i kako osoba postaje nasljednik ili legatar?

Pojedinosti o zakonskom nasljeđivanju potražite u odjeljku 4.

Ako je umrla osoba ostavila oporuku, oporuka ima prednost nad pravilima o zakonskom nasljeđivanju. Stoga su nasljednici ostavine samo osobe imenovane u oporuci ako je oporučitelj u njoj dao upute za cijelu ostavinu. Pojedinosti o korisnicima obveznog dijela potražite u odjeljku 3.

U trenutku smrti oporučitelja nasljedstvo zakonski prelazi na nasljednike zbog načela automatskog stjecanja nasljedstva (*Grundsatz des Vonselbsterwerbs der Erbschaft*). Međutim, nasljednici imaju pravo odreći se nasljedstva (vidjeti odjeljak 8.).

Oporučitelj može oporukom predvidjeti i legat ili zapis, primjerice dodjelom određenih predmeta ili iznosa određenim osobama. U takvim se slučajevima legatari ne smatraju nasljednicima, nego imaju potraživanja prema tuženiku za sve što im je posebno ostavljeno u oporuci (vidjeti odjeljak 5.3).

8 Jesu li nasljednici odgovorni za dugove preminuloga i pod kojim uvjetima?

Odricanje od nasljedstva

Nasljednici nisu odgovorni za obveze iz ostavine (*Nachlassverbindlichkeiten*) ako se odreknu nasljedstva do propisanog roka. U načelu se nasljednik mora odreći nasljedstva u roku od šest tjedana od obavijesti o otvaranju nasljedstva i na temelju svojeg statusa nasljednika, što znači da mora dati službenu izjavu pred ostavinskim sudom. To se može učiniti pred ostavinskim sudom koji bilježi izjavu ili se može podnijeti nakon ovjere javnog bilježnika. U slučaju ovjere dovoljno je predati dopis, iako potpis nasljednika mora ovjeriti javni bilježnik. Čin odricanja od nasljedstva ili prihvaćanja nasljedstva obično je obvezujući.

Odgovornost u slučaju prihvaćanja nasljedstva

Ako nasljednici prihvaćaju nasljedstvo, oni iz pravne perspektive „preuzimaju ulogu” oporučitelja. To znači da nasljeđuju i dugove oporučitelja i moraju ih u načelu pokriti svojom imovinom.

Međutim, nasljednici mogu ograničiti svoju odgovornost za naslijeđene dugove na takozvanu „zakonsku ostavinu” (*Erbmasse*). To znači da vjerovnici kojima je umrla osoba bila dužna mogu pokriti svoje gubitke iz zakonske ostavine, ali vlastita imovina nasljednikâ zaštićena je od trećih strana. Nasljednici mogu ostvariti to ograničenje odgovornosti na jedan od dva načina: mogu podnijeti zahtjev ostavinskom sudu u kojem traže upravljanje ostavinom u ime vjerovnika ili mogu zatražiti pokretanje stečajnog postupka nad ostavinom podnošenjem zahtjeva lokalnom sudu koji je mjerodavan postupati kao stečajni sud.

Ako se ostavinom čak ne mogu pokriti ni troškovi upravljanja imovinom u ime vjerovnika ili troškovi stečajnog postupka nad ostavinom, nasljednici svejedno mogu ostvariti ograničenje odgovornosti. Ako vjerovnik zahtijeva ispunjenje tražbine, nasljednici se mogu braniti da nema dovoljno imovine u ostavini. Nasljednici mogu odbiti podmiriti obveze iz ostavine ako se ne mogu pokriti imovinom iz ostavine. Međutim, nasljednici moraju vjerovnicima predati raspoloživu ostavinu.

Ako nasljednici samo žele izbjeći neočekivane dugove, moraju samo pokrenuti javni postupak obavješćivanja (*Aufgebotsverfahren*), odnosno mogu podnijeti zahtjev ostavinskom sudu u kojem traže da svi vjerovnici do određenog roka obavijeste sud o nepodmirenim dugovima oporučitelja. Ako vjerovnik ne prijavi svoje tražbine na vrijeme, mora se zadovoljiti onim što na kraju ostane od ostavine. U javnom postupku obavješćivanja može se ujedno otkriti postoji li osnova za službeno upravljanje ostavinom (prijavom za upravljanje ili prijavom stečaja nad ostavinom) te se time može razjasniti situacija nasljednika.

9 Koji su dokumenti i/ili informacije potrebne u svrhu registracije nepokretne imovine?

Prema načelu automatskog stjecanja (*Vonselbsterwerbs*, vidjeti točku 7.) nasljednik vlasnika zemljišta stječe

vlasništvo nad tim zemljištem čim oporučitelj umre. Zbog toga će zemljišne knjige (*Grundbuch*) biti netočne jer će kao vlasnik i dalje biti uknjižen oporučitelj. Stoga je potrebno podnijeti zahtjev za ispravak zemljišnih knjiga i dokaze o njihovoj netočnosti kako bi se nasljednik vlasnika nekretnine i službeno uknjižio u zemljišne knjige kao vlasnik. Podnositelj zahtjeva mora stoga zemljišnoknjižnom odjelu (*Grundbuchamt*) dostaviti dokaz o statusu nasljednika da bi mogao zatražiti ispravak u zemljišnim knjigama nakon smrti registriranog vlasnika.

U strogo reguliranom zemljišnoknjižnom postupku taj se dokaz može predočiti samo dostavljanjem potvrde o nasljeđivanju ili Europske potvrde o nasljeđivanju kojom se potvrđuje da je podnositelj zahtjeva nasljednik.

Ako se nasljeđivanje temelji na raspolaganju *mortis causa* utvrđenom u javnoj ispravi (javnobilježničkoj oporuci ili ugovoru o nasljeđivanju), dovoljno je zemljišnoknjižnom odjelu dostaviti ispravu o raspolaganju i službenu evidenciju o otvaranju. U tom slučaju nije potrebna potvrda o nasljeđivanju ili Europska potvrda o nasljeđivanju.

U skladu s njemačkim zakonom o nasljeđivanju, ako je zemljište predmet legata ili zapisa, nema automatskog stjecanja vlasništva. Stoga legat ili zapis prema njemačkom pravu isto tako neće biti zabilježen u potvrdi o nasljeđivanju ili Europskoj potvrdi o nasljeđivanju. Međutim, legatar može od nasljednika zatražiti da mu prenese vlasništvo nad zemljištem. Za stjecanje vlasništva potrebno je predočiti javnobilježničku ispravu o prijenosu vlasništva predmetnog zemljišta s nasljednika na legatara. Ako se primjenjuje strano pravo nasljeđivanja, primjerice zato što je oporučiteljevo posljednje uobičajeno boravište bilo u inozemstvu i nije odabrao mjerodavno pravo, predočenje potvrde o nasljeđivanju ili Europske potvrde o nasljeđivanju može iznimno biti dovoljno čak i ako je dodjela izvršena samo na temelju legata ili zapisa. Mogu biti potrebne i druge isprave ovisno o prirodi predmetnog slučaja. Na primjer, da bi se trgovačko društvo (*Handelsgesellschaft*) moglo registrirati kao nasljednik, mora se dostaviti dokaz o ovlasti za zastupanje (npr. službeni izvadak iz registra trgovačkih društava).

9.1 Je li imenovanje upravitelja obvezno ili je obvezno na zahtjev? Koje je korake potrebno poduzeti ako je imenovanje upravitelja obvezno ili obvezno na zahtjev?

U skladu s njemačkim zakonom o nasljeđivanju upravljanjem ostavinom u ime vjerovnika može se spriječiti naplata dugova iz vlastite imovine nasljednikâ. Ostavinski sud može samo na temelju zahtjeva ovlaštene osobe (nasljednika, izvršitelja oporuke, vjerovnika ostavine, kupca ukupnog nasljedstva ili naknadnog nasljednika) naložiti da se ostavina stavi pod upravu. Ako vjerovnik zatraži upravljanje ostavinom, to će upravljanje odrediti sud samo ako postoji mogućnost rizika da vjerovnici neće biti isplaćeni iz ostavine zbog ponašanja ili financijskih okolnosti nasljednika.

Upravitelj je službeno imenovano tijelo. Iako je odgovorno za upravljanje tuđom ukupnom imovinom, ono svejedno ima status neovisne stranke u slučaju pravnog spora. Ono obavlja svoje službene dužnosti kao privatna osoba kad upravlja imovinom druge osobe radi zadovoljavanja interesa svih uključenih stranaka (nasljednika i vjerovnika). Svrha postupka upravljanja ostavinom koju upravitelj ima pravo i mora obaviti nije samo održavati i povećati ostavinu, nego u prvom redu zadovoljiti vjerovnike ostavine. Glavna je dužnost upravitelja osigurati podmirivanje obveza iz ostavine.

9.2 Tko je ovlašten za izvršavanje oporuke nakon smrti i/ili upravljanje ostavinom?

Uz stvarne nasljednike, (stečajnog) upravitelja (vidjeti odjeljak 8.) i izvršitelja (vidjeti odjeljak 9.3.), odgovarajuće ovlasti može dobiti i skrbnik ostavine.

Ostavinski sud službeno nalaže skrbništvo (*Nachlasspflegschaft*) nad ostavinom ako za to postoji potreba kad nije sa sigurnošću utvrđeno tko je odgovorni nasljednik ili ako nije poznato je li prihvatio nasljedstvo. Skrbništvo nad ostavinom namijenjeno je zaštititi i održavanju ostavine u interesu nepoznatih nasljednika.

Ostavinski sud utvrđuje opseg odgovornosti skrbnika u skladu s onim što je potrebno u svakom pojedinom slučaju. Opseg može biti širok ili može biti jednostavno usmjeren na upravljanje određenim stavkama ostavine. Skrbnik ostavine obično je odgovoran za pronalazak nepoznatih nasljednika i za zaštitu i održavanje ostavine.

Cilj skrbništva nad ostavinom u načelu nije zadovoljiti vjerovnike ostavine jer se ono ponajprije uspostavlja radi zaštite nasljednika. Dužnosti skrbnika iznimno mogu uključivati i iskorištavanje resursa ostavine za pokrivanje dugovanja iz ostavine ako je to nužno za primjereno upravljanje ostavinom i za njezino održavanje ili u svrhu pokrivanja gubitka ili štete, posebno troškova koji bi mogli nastati kao rezultat nepotrebnih pravnih sporova.

9.3 Koje ovlasti ima upravitelj?

Oporučitelj može imenovati jednog ili više izvršitelja oporuke u svojem raspolaganju *mortis causa*. Može ovlastiti i treću stranu, izvršitelja ili ostavinski sud da imenuje izvršitelje. Obveze izvršitelja počinju čim imenovana osoba prihvati svoje imenovanje na tu ulogu.

U skladu sa zakonom dužnost je izvršitelja izvršavati oporučna raspolaganja oporučitelja. Ako postoji više nasljednika, izvršitelj je odgovoran podijeliti ostavinu među njima.

Izvršitelj mora upravljati ostavinom. Posebno ima pravo uzeti ostavinu u posjed i raspolagati stankama ostavine. U tom slučaju nasljednici nisu ovlašteni raspolagati nijednom stankom ostavine kojom upravlja izvršitelj. Izvršitelj ima i pravo preuzeti obveze na ime ostavine ako je to nužno za primjereno upravljanje ostavinom. Ima pravo besplatno raspolagati stankama samo ako mu je to moralna obveza ili iz pristojnosti.

Međutim, oporučitelj može ograničiti ovlasti izvršitelja ako to smatra primjerenim u usporedbi s onim što je propisano zakonskim odredbama. Ujedno ima ovlasti odrediti razdoblje za izvršenje oporuke. Mogao bi, primjerice, samo kratkoročno dopustiti izvršitelju da upravlja ostavinom i dijeli je. S druge strane, može isto tako u svojoj oporuci ili ugovoru o nasljeđivanju navesti da ostavina podliježe dugoročnom izvršenju (*Dauervollstreckung*). Dugoročno izvršenje u načelu može biti propisano na najviše trideset godina od stvarnog datuma nasljeđivanja. Oporučitelj može svejedno dati upute da se upravljanje nastavlja do smrti nasljednika ili izvršitelja ili do nastanka nekog drugog određenog događaja koji utječe na nekog od njih. U takvim slučajevima izvršenje oporuke može zapravo trajati dulje od trideset godina.

10 Koji se dokumenti obično izdaju sukladno nacionalnom zakonu tijekom ili na kraju postupka nasljeđivanja kojima se dokazuju status i prava korisnika? Imaju li ti dokumenti posebnu dokaznu snagu?

Kao dokaz o nasljednom pravu nasljednika u načelu služi potvrda o nasljeđivanju ili Europska potvrda o nasljeđivanju, primjerice ako nasljednik želi da se zemljište ili račun oporučitelja prenese na njegovo ime. Potvrda o nasljeđivanju ili Europska potvrda o nasljeđivanju dovodi do pretpostavke da su nasljednici navedeni i da su obvezani ograničenjima postavljenima u potvrdi o nasljeđivanju ili Europskoj potvrdi o nasljeđivanju. U pravnim pitanjima u dobroj se vjeri smatra da su pojedinosti navedene u potvrdi o nasljeđivanju ili Europskoj potvrdi o nasljeđivanju točne. Ako se u dobroj vjeri pokrene pravna transakcija s osobom koja je navedena u potvrdi o nasljeđivanju ili Europskoj potvrdi o nasljeđivanju, neće biti pravnih posljedica ako se pojedinosti u potvrdi o nasljeđivanju ili Europskoj potvrdi o nasljeđivanju kasnije pokažu netočnima. Ako postoji javna oporuka (vidjeti prethodni tekst), možda u tom slučaju neće biti nužno dostaviti potvrdu o nasljeđivanju ili Europsku potvrdu o nasljeđivanju.

Ova internetska stranica dio je portala [Your Europe](#).

Zanima nas vaše [mišljenje](#) o korisnosti ovih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 16/03/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.